

De voorbereiding van de verkiezingen van 7 juni 2009

Wettelijk aspect

Twee voorontwerpen van wet werden goedgekeurd door de Ministerraad van 28 november 2008 en werden voorgelegd aan de Raad van State.

➤ De voorontwerpen van wet brengen verschillende wijzigingen en vernieuwingen aan in het organisatieproces van de verkiezingen voor de Europese, regionale en communautaire verkiezingen, die identiek zijn aan deze die in het Kieswetboek werden aangebracht door de wet van 13 februari 2007, namelijk:

- **De digitale transmissie van de processen-verbaal** die nieuwe technologieën gebruikt bij deze kiesverrichting, in navolging van wat gebeurde voor de officieuze mededeling van de resultaten tijdens de nacht van de verkiezingen;

- **De digitale transmissie van de contactgegevens** van de kiesbureaus om de samenstelling van de kiesgegevensdatabank te vergemakkelijken;

- **De nummering van de kandidaten** op de stembiljetten en op de schermen voor het elektronischstemmen, om een betere zichtbaarheid mogelijk te maken voor de kandidaten;

- **De inschrijving op de kiezerslijst van hun identificatienummer bij het Rijksregister** om de aanstipping van de kiezers te vergemakkelijken wanneer zij zich aanbieden bij het stembureau om hun stem uit te brengen;

➤ De voorontwerpen brengen verschillende wijzigingen aan in het Kieswetboek alsmede in de gewestelijke kieswetten en in de Europese kieswet. Deze verbeteringen kwamen er door de ervaringen bij de federale Parlementsverkiezingen van 10 juni 2007 alsmede door het rapport dat opgesteld werd door ODHIR (Office for Democratic Institutions and Human Rights, dat afhangt van het OSCE (Organization for Security and Co-operation in Europe). Dat rapport bevat een bespreking van het bezoek dat deze instelling aan ons land bracht op voornoemde datum om het goede verloop van onze verkiezingen te controleren. De aangebrachte verbeteringen zijn de volgende :

- De kopieën van de kiezerslijsten die ter beschikking van de politieke partijen en de kandidaten worden gesteld, **mogen het identificatienummer bij het Rijksregister van de kiezers niet vermelden** ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer; de twee exemplaren van deze lijst zullen aan de politieke partijen afgegeven worden op een digitale of papieren drager (of op elk van deze twee dragers);
- **De lijst uitbreiden van beroepen** die het eerst in aanmerking komen voor aanwijzing tot de functie van voorzitter van een stem- of stemopnemingsbureau of bijzitter in een stemopnemingsbureau;

- **De wijze waarop bij volmacht gestemd kan worden** door de kiezers die een reis naar het buitenland inroepen op de datum van de verkiezing, versoepelen, met name de mogelijkheid die aan deze kiezers gegeven zou worden om met een eenvoudige verklaring op erewoord te kunnen vastleggen dat zij zich in de onmogelijkheid bevinden om zich persoonlijk aan te bieden in het stembureau, indien zij geen bewijsstuk kunnen voorleggen voor hun afwezigheid uit het Rijk op de datum van de verkiezing;
- De regel bevestigen volgens dewelke de kandidaat die zowel voorgesteld wordt als effectief als plaatsvervangend, **niet als plaatsvervangend verkozen verklaard kan worden indien hij reeds als effectief werd verkozen.**
- **Het gemeentezegel als standaardprocedure**, aanbrenge op de akte van voordracht van de kandidaten door kiezers om de hoedanigheid van kiezer van de voordragende kiezers voor echt te verklaren en deze formaliteit uitbreiden naar de voordragende kiezers van de gemeente die ingeschreven zijn op de kiezerslijst van de gemeente waar het kieskring- of collegehoofdbureau gevestigd is;
- Het kantonhoofdbureau geeft **een opleiding aan de voorzitters van de stembureaus en stemopnemingsbureaus** ;

➤ Er worden ook specifiek aan het Kieswetboek veranderingen aangebracht, namelijk:

- De voorzetting van de **harmonisering tussen het tijdschema** voor de kiesverrichtingen bij de parlementsverkiezingen en dat voor de kiesverrichtingen bij de verkiezing van de Parlementen van Gewest en Gemeenschap;
- De bevestiging van de **stad Nijvel** (hoofdplaats van het gerechtelijk arrondissement) als zetel van het provinciehoofdbureau van Waals-Brabant, aangezien deze stad reeds de zetel is voor het kieskringhoofdbureau voor de verkiezing van de Kamer (en dit ongeacht het feit dat de hoofdplaats van deze provincie in Waver gelegen is);
- **De ontubbeling van de stemopnemingsbureaus** (in A voor de Kamer en B voor de Senaat) in de kieskringen Namen, Luxemburg en Waals-Brabant die minder dan zes vertegenwoordigers te verkiezen hebben, zodat voortaan dezelfde regeling geldt in alle kieskringen;
- De invoering in het Kieswetboek van een specifiek hoofdstuk over **de sluiting van de verrichtingen** en het doorsturen van de processen-verbaal van de kiesbureaus naar elk van de twee Kamers alsmede naar het Ministerie van Binnenlandse Zaken;

- De instemming met een advies aan de Minister van Binnenlandse Zaken op basis van een advies dat werd uitgegeven door een erkend controleorganisme, zowel over **de software voor de digitale transmissie** van de resultaten van de verkiezing, als over de software die eventueel gebruikt zou worden door de stemopnemingsbureaus voor de automatische telling van de stemmen;
- De erkenning in de kieswet van **de observatoren die door de internationale organisaties gestuurd worden** om de regelmatigheid van de verkiezingen in België te controleren of de geschiktheid van de technologieën die gebruikt worden voor de stemming of de automatische telling van de stemmen.

- Het voorontwerp van wet heeft bovendien als doel om een passend antwoord te geven op het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 187/2005 van 14 december 2005 betreffende de schorsing van het kiesrecht na een strafwettelijke veroordeling: volgens dit arrest kan deze schorsing niet meer automatisch gebeuren zoals nu, maar moet deze uitgesproken worden door de strafrechter die hiervan zelf de duur zal vastleggen naargelang de ernst van de inbreuk die door de veroordeelde werd begaan; het voorontwerp van wet brengt de hiertoe vereiste wijzigingen aan in de bepalingen uit zowel het Kieswetboek als het Strafwetboek die hier betrekking op hebben.